

Необходими фактори за устойчиво предоставяне на интегрирани социални услуги в домашна среда

Анализ на препоръките, формулирани в събития на проекта и релевантни публикации

Развитието на интегрирани социални услуги, включително в домашна среда, изисква комплекс от фактори на всички нива - национално, регионално и местно ниво, и - в по-широк контекст - на европейско ниво.

Темата се дискутира от широк кръг специалисти, доставчици и потребители на социални и други услуги, вземащи решения, образователни институции.

➤ Развитие на инфраструктура на базисни социални услуги в страната

Необходимо е спешно, но устойчиво (надпроектно) развитие на социалната инфраструктура с необходимите базисни услуги за възрастните хора и хората с увреждания, нуждаещи се от дългосрочна грижа (макар и с различни функции и интензитет). Базисните услуги са:

- Асистентска подкрепа в дома и в общността;
- Услуги за настаняване при необходимост;
- Центрове за дневни занимания, социални контакти и трудови дейности;
- Транспортни услуги;
- Социален патронаж.

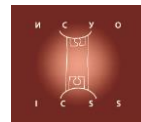
➤ Приоритет в държавната политика за развитие на интегрирана социална и здравна политика

Необходимо е целенасочено (непарциално) развитие на интегрирана устойчива политика в областта на социалната работа и здравеопазването, която да дава обща рамка за качество и възможности за предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги. Работата по отделни проекти не може да доведе до подобен интегриращ подход, който трябва да бъде включен в нормативната и поднормативна уредба и да дефинира всеки човек като потенциален потребител на двете системи (здравна и социална), а не като различен потребител за двете системи.

При подобно развитие ще има положително въздействие на различни нива:

- Базисните услуги могат и е необходимо да включат и здравна грижа в домашна среда (от медицинска сестра, рехабилитатор, др.).
- Доставчиците на услуги ще развият компетентност в общите сфери на действие - напр., социалните работници ще се обучат и ще имат здравна грамотност, а медицинските работници - психо-социална грамотност.
- Схемите за безвъзмездно финансиране ще допринасят за надграждане и развитие на системата за здравно-социална подкрепа, без да се дублират дейности и да се губят финансови средства.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация "ИСУО" и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.

- Ще се изясни ролята на ключови специалисти в системата и ще се развият условия за ефективната им работа - например, ролята на кинезитерапевта и необходимостта от дефиниране на неговата самостоятелност като експертно мнение и действия, както и тези на психолога и педагога в сферата на социалната работа.

➤ **Разработване и пилотиране на модел на дългосрочна и интегрирана грижа**

Разработването на модел за дългосрочна интегрирана грижа ще подпомогне прилагането на концепцията за подобна грижа в практиката и неговото тестване в различни райони и населени места на страната. Ще бъдат дефинирани, тествани и апробирани всички елементи на модела като:

- Видове услуги, фокусирани върху потребителя;
- Ранно разпознаване, диагностика и лечение на заболяванията;
- Ранна и специализирана рехабилитация;
- Рехабилитация и подкрепа в общността;
- Професионална рехабилитация;
- Осигуряване на подходящи помощни средства, разнообразно оборудване и условия за настаняване;
- Предоставяне на индивидуална грижа и подкрепа;
- Предоставяне на палиативни грижи;
- Подкрепа за семейството и помагачите;
- Грижа за хората с неврологични състояния по време на приема в болница или в други услуги;
- Други.

➤ **Устойчиво финансиране на дългосрочната грижа**

Това е ключов фактор, който допринася за създаване на възможности за устойчиво предоставяне на дългосрочната грижа посредством различни модели на финансиране и съфинансиране, с участието на всички заинтересовани страни (съфинансиране от страна на общините и потребителите, ваучърна система, донорство, други модели).

Финансирането следва да се регламентира в държавния бюджет и общинските бюджети за социална работа и здравеопазване, а не в рамките на отделни програми за безвъзмездно финансиране.

➤ **Целенасочена работа за повишаване на качеството на интегрираните услуги**

Качеството на услугите следва да се гарантира посредством:

- Разработване и спазване на ясни стандарти за мониторинг и качество на различните услуги;
- Прилагане на доброволна Европейска рамка за качеството на дългосрочната грижа;

- Продължаващо обучение на организациите-доставчици на услуги и преките помагачи;
- Семинари за обмяна на опит и добри практики на общинско, национално и европейско ниво.
- Подготовка на специалисти в областта на Здравна и социална грижа, която да включва елементи на социология, биология, хранене, етика и право в интегриран модел.

➤ **Ползване на европейския опит в предоставяне на иновативни услуги**

В европейския опит има разнообразни модели за надграждане на базисните услуги, които допринасят за повишаване на тяхната ефективност и достъпност (посредством възможностите за европейско финансиране за обмен на опит и компетенции в областта на социалните услуги и грижи).

Познаването и адаптирането на тези модели ще допринесе за:

- прилагане на навременни програми за двигателна активност и активен спорт като част от рехабилитационната услуга (американски и канадски опит);
- пренос на двигателните модели на поведение в домашната среда на лицето;
- интеграция на трудова и медицинска рехабилитация (германски опит);
- интеграция на различни услуги в зависимост от нуждите - жилище за самостоятелен живот на лицето, подкрепена заетост, социален работник за подкрепа в преходни ситуации и риск, др. (ирландски опит)

➤ **Фактори на общинско и регионално ниво**

- Развитие и подкрепа на регионални или местни мрежи за услуги, насочени към възрастните хора, нуждаещи се от подкрепа, с участието на всички ангажирани местни заинтересовани страни и търсещи иновативни и устойчиви методи на дългосрочна грижа.
- Промотиране на Европейската рамка за качество на дългосрочната грижа в мрежата на всички услуги за възрастни хора.
- Работа в мрежа от различни специалисти за комплексно наблюдение, насочване и предоставяне на необходимата специфична професионална подкрепа и подкрепа от неформални помагачи. Работата в мрежа следва да има взаимодопълващ и надграждащ характер, фактор, който допринася за повишаване на качеството на всички услуги и доставчици и, в резултат на това, за повишаване на качеството на живот на потребителите.
- Разработване и текущо осъществяване на процес на самооценка на предоставяните услуги и подкрепа, основан на принципите за качество, който ще доведе до конкретни мерки за подобряване на качеството на живот на възрастните хора и хората с увреждания, които се нуждаят от подкрепа.

- Развитие на въвеждащи и поддържащи обучителни програми за помагащите специалисти и неформалните помагачи, основани на принципите за качество. В обучението може да бъдат включени пряко възрастни хора и хора с увреждания, нуждаещи се от подкрепа, които да дават препоръки и да споделят опит.
- Въвеждане на допълнителни квалификационни програми за помагащите, насомени към специфични компетентности, необходими за пряката работа с възрастни хора и хора с увреждания (работа с хора с различни форми на деменция, психични разстройства, хронични заболявания, др.).
- Осъществяване на национални кампании за потребностите, методите и ползите от дългосрочна грижа за нуждаещите се лица, семействата и общността.
- Развитие на доброволчески програми за пряка подкрепа на възрастни хора и хора с увреждания, промяна на нагласи и развитие на компетенции в областта на дългосрочната грижа.